

Na podlagi 4. točke 118. člena Zakona o oskrbi s plini - ZOP (Uradni list RS, št. 204/21 in 121/22), Uredbe 2017/1938/(EU) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 ter 19. člena Akta o načrtu za izredne razmere pri oskrbi s plinom (Uradni list RS, št. 136/22) operater distribucijskega sistema Adriaplin d.o.o., Dunajska cesta 7, 1000 Ljubljana, objavlja

NAČRT NUJNIH UKREPOV ZA ZAGOTAVLJANJE ZANESLJIVOSTI OSKRBE ZAŠČITENIH ODJEMALCEV V PRIMERU IZREDNIH RAZMER

za distribucijske sisteme zemeljskega plina za geografska območja Mestne občine Nova Gorica, Mestne občine Ptuj, Mestne občine Murska Sobota, Mestne občine Krško, Občine Šempeter-Vrtojba, Občine Ajdovščina, Občine Vipava, Občine Logatec, Občine Kamnik, Občine Bled, Občine Gorje, Občine Zagorje ob Savi, Občine Hrastnik, Občine Radeče, Občina Laško, Občine Polzela, Občine Prebold, Občine Žalec, Občine Zreče, Občine Štore, Občine Šentjur, Občine Vojnik, Občine Rogaška Slatina, Občine Brežice, Občine Ormož, Občine Središče ob Dravi, Občine Ljutomer, Občine Radenci in Občine Lendava

1.člen (zaščiteni odjemalci)

(1) Zaščiteni odjemalci iz 5. točke 2. člena Uredbe 2017/1938/EU so poleg gospodinjskih odjemalcev, skupnih gospodinjskih odjemalcev, vrtcev, osnovnih šol in zdravstvenih domov, ki so priključeni na distribucijski sistem, tudi:

- distributerji toplote za daljinsko ogrevanje v napravah, ki ne morejo preiti na drugo gorivo ali vir toplote kot plin, v obsegu, kolikor dobavljajo toploto gospodinjstvom in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnim ali javnoupornim službam;
- osnovne socialne službe, ki so priključene na distribucijski ali prenosni sistem in niso izobraževalne ali javnoupornne službe.

(2) Osnovne socialne službe iz prejšnjega odstavka so izvajalci zdravstvene dejavnosti, dijaški in študentski domovi ter izvajalci socialnovarstvenih storitev institucionalnega varstva, vsi s stalno ali začasno nastanitvijo varovancev, ter zapori.

(3) Solidarnostno zaščiteni odjemalci iz 6. točke 2. člena Uredbe 2017/1938/EU so zaščiteni odjemalci iz prvega odstavka tega člena, razen vrtcev, osnovnih šol in zdravstvenih domov.

(4) V sporih, ali je oseba zaščiteni odjemalec, odloča Agencija za energijo po postopku, ki ga predpisuje zakon, ki ureja agencijo.

(5) Operater distribucijskega sistema vodi evidenco odjemnih mest in na podlagi svojih podatkov in podatkov končnih odjemalcev evidentira, katera odjemna mesta oskrbujejo zaščitene odjemalce in solidarnostno zaščitene odjemalce iz tega člena. Odjemalec mora o vsakokratni spremembi podatka o odjemnem mestu za zaščitene in solidarnostno zaščitene odjemalce to sporočiti operaterju distribucijskega sistema najpozneje v 30 dneh od spremembe na obrazcu, ki je sestavni del tega akta in je objavljen tudi na spletni strani.

(6) Odjemno mesto, prek katerega se oskrbuje s plinom zaščiteni odjemalec, je v evidenci odjemnih mest označeno z ločeno oznako. Operater sistema odjemalcem in njihovim dobaviteljem brezplačno zagotovi podatek o tem, ali je odjemalec zaščiteni odjemalec.

(7) Odjemalci, razen gospodinjstev, morajo operaterju distribucijskega sistema, na čigar sistem so priključeni, sporočiti podatke o svojih plinskih napravah zaradi izvedbe ukrepa neprostoovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema plina iz 119. člena zakona o oskrbi s plini. Če ti podatki niso sporočeni, operater sistema odloči na podlagi podatkov, ki jih ima na razpolago, in splošnih značilnosti plinskih naprav posamezne vrste odjemalcev. Obrazec za sporočanje podatkov o plinskih trošilih pripravi operater distribucijskega sistema in ga objavi na svoji spletni strani.

2. člen (pristojni organ)

- (1) Pristojni organ iz Uredbe 2017/1938/EU je v skladu s 116. členom ZOP ministrstvo, pristojno za energijo.
- (2) Pristojni organ lahko posebne naloge pristojnega organa v skladu z drugim odstavkom 3. člena Uredbe 2017/1938/EU prenese na Agencijo za energijo ali operaterja prenosnega sistema.
- (3) Naloge pristojnega organa pri izvajanju določb priloge III Uredbe 2017/1938/EU izvaja Agencija za energijo.

3. člen (izvajanje ukrepov in dejavnosti za obvladovanje krize)

(1) Pristojni organ z razglasitvijo stopnje krize uvaja ukrepe, ki smejo odjemalce prizadeti le v najmanjši možni meri, ki je potrebna za obvladovanje krize oziroma za zagotovitev zanesljive oskrbe zaščitenih odjemalcev. Pristojni organ izvaja tudi ukrepe, potrebne za doseganje zmanjšanja porabe plina, če je to zahtevano na ravni EU. Pristojni organ, podjetja plinskega gospodarstva in distributerji toplote izvajajo ukrepe nediskriminatorno in pregledno.

(2) Pristojni organ koordinira izvajanje dejavnosti in ukrepov. Na podlagi prejetih poročil in morebitnih pridobljenih informacij pristojni organ ugotavlja spreminjanje razmer in po potrebi prilagaja način izvajanja ukrepov za odpravljanje kriznega stanja. Pri obvladovanju krize se pristojni organ in operater prenosnega sistema usklajujeta s pristojnimi organi in operaterji prenosnih sistemov v rizičnih skupinah, v katerih sodeluje Republika Slovenija.

(3) Ukrepi na stopnji zgodnjega opozarjanja in na stopnji pripravljenosti ne preprečujejo delovanja trga s plinom niti ne omejujejo uporabnikom sistema dostopa do sistema.

4. člen (stopnje krize in njihova razglasitev)

- (1) Stopnje krize, ki jih razglasi pristojni organ, so:
- stopnja zgodnjega opozarjanja, kadar so izpolnjeni pogoji iz (a) točke prvega odstavka 11. člena Uredbe 2017/1938/EU;

- stopnja pripravljenosti, kadar so izpolnjeni pogoji iz (b) točke prvega odstavka 11. člena Uredbe 2017/1938/EU;
- stopnja izrednih razmer, kadar so izpolnjeni pogoji iz (c) točke prvega odstavka 11. člena Uredbe 2017/1938/EU.

(2) Pred razglasitvijo začetka ali konca posamezne stopnje krize se pristojni organ lahko posvetuje s krizno skupino, ki jo sestavljajo pristojni organ, ministrstvo, pristojno za energijo, operater prenosnega sistema in vsi dobavitelji plina. Krizno skupino v razširjeni sestavi tvorijo poleg članov iz prejšnjega stavka še operaterji distribucijskih sistemov in zaprtih distribucijskih sistemov. Pristojni organ glede na razmere odloči, kdaj krizna skupina zaseda v razširjeni sestavi.

(3) Pristojni organ razglasi začetek in konec posameznih stopenj krize, na podlagi katerih se izvajajo ukrepi, z objavo na svoji spletni strani in o tem po elektronski pošti nemudoma obvesti člane krizne skupine. Članom krizne skupine pristojni organ ob posredovanju elektronskega sporočila pošlje tudi SMS-sporočilo o posredovani elektronski pošti. Operater prenosnega sistema o razglasitvi stopnje pripravljenosti nemudoma obvesti vse uporabnike prenosnega sistema, pristojni organ pa obvesti systemskega operaterja električne energije. Operater distribucijskega sistema uporabnike distribucijskega sistema obvesti o razglasitvi stopnje krize in o stanju v distribucijskem sistemu vsaj z objavo na svoji spletni strani.

(4) V obdobju, ko je razglašena katera od stopenj krize, pristojni organ po potrebi z navodilom prilagodi način izvajanja za katerega od ukrepov, določenega s tem aktom. V takem primeru navodilo posreduje podjetju plinskega gospodarstva, ki izvaja zadevni ukrep, in o tem seznani krizno skupino.

(5) V obdobju, ko je razglašena katera od stopenj krize, pristojni organ s krizno skupino izmenjuje potrebne podatke, zlasti o stanju v sistemu in stanju oskrbe. Člani krizne skupine poročajo tudi o izvajanju uvedenih ukrepov in učinkih ukrepov. Pristojni organ si s krizno skupino in drugimi državnimi organi lahko izmenjuje tudi informacije, potrebne za krizno komuniciranje.

(6) Pristojni organ sodeluje z državnimi organi, ki imajo pristojnosti na podlagi predpisov, ki urejajo kritično infrastrukturo in delovanje vlade v kriznih razmerah, zlasti v delih, ki urejajo odziv na krize ali izredne razmere. Pristojni organ tem organom zlasti posreduje informacije o stanju oskrbe, morebitnih uvedenih ukrepih in druge povezane informacije.

(7) Pristojni organ v obdobju, ko je razglašena katera koli stopnja krize, sproti obvešča javnost o stanju oskrbe in morebitnih ukrepih. Pri komunikaciji z javnostjo izmenjuje informacije tudi z ministrstvom, pristojnim za energijo, v skladu z dogovorjenim načrtom, ki ureja komuniciranje v primerih krize pri oskrbi s plinom.

5. člen **(stopnja zgodnjega opozarjanja)**

(1) Ko je razglašena stopnja zgodnjega opozarjanja, dobavitelji izvajajo naslednje ukrepe:

- dobavitelji preverijo dejansko razpoložljivost količin plina, potrebnih za oskrbo vseh odjemalcev in posebej za odjemalce, za katere velja izpolnjevanje standarda oskrbe v skladu z aktom, ki ureja načrt preventivnih ukrepov pri oskrbi s plinom. Če ugotovijo, da

- razpoložljive količine plina ne zadoščajo za oskrbo zaščitene odjemalcev v obdobju od razglasitve te stopnje krize do konca marca naslednjega leta, o tem obvestijo pristojni organ z vnosom v enotni informacijski sistem (EIS), ki ga na podlagi 80.a člena ZOP vzpostavi, upravlja in vzdržuje operater prenosnega sistema;
- dobavitelji obvestijo odjemalce, s katerimi imajo sklenjene pogodbe o prekinljivi dobavi plina, da obstaja verjetnost prekinitve dobave po morebitni razglasitvi višje stopnje krize. Podatke o tem, s katerimi negospodinjskimi odjemalci in za katera odjemna mesta imajo sklenjene pogodbe o prekinljivi dobavi plina in za kakšne količine, dobavitelji vnesejo v EIS;
 - dobavitelji obvestijo odjemalce, da obstaja verjetnost potrebe po preklopu na uporabo nadomestnih energentov po morebitni razglasitvi višje stopnje krize. V obvestilu navedejo, da to velja za tiste odjemalce, ki imajo možnost uporabiti nadomestne energente; in
 - dobavitelji pozovejo odjemalce k bolj racionalni rabi plina, odjemalci pa po svojih zmožnostih racionalno rabijo plin.

(2) Dobavitelji izvajajo ukrepe iz prejšnjega odstavka od razglasitve začetka stopnje zgodnjega opozarjanja do razglasitve konca te stopnje krize. Dobavitelji lahko obvestila in pozive po prejšnjem odstavku odjemalcem, ki niso fizične osebe, pošiljajo tudi po SMS ali elektronski pošti.

(3) Dobavitelji obveščajo pristojni organ in operaterje sistemov o dejansko izvedenih ukrepih obvestijo pristojni organ po elektronski pošti, ali na drug način, ki ga določi pristojni organ in sporoči krizni skupini. Pogostost obveščanja sporoči pristojni organ. Če se razmere spremenijo, se o spremembah poroča isti dan.

6. člen **(stopnja pripravljenosti)**

(1) Ko je razglašena stopnja pripravljenosti, dobavitelji in proizvajalci električne energije, ki za njeno proizvodnjo uporabljajo plin, izvajajo poleg ukrepov iz prejšnjega člena tudi naslednje ukrepe:

- a) dobavitelji pripravijo vse potrebno, da ob morebitni razglasitvi višje stopnje krize in v skladu s potrebami nastale situacije zagotovijo količine plina za izpolnitev standarda oskrbe v skladu z aktom, ki ureja načrt preventivnih ukrepov pri oskrbi s plinom;
- b) dobavitelji, ki imajo sklenjene pogodbe o prekinljivi dobavi plina in dobava plina po teh pogodbah še poteka, v skladu s potrebami nastale situacije pozovejo odjemalce k prostovoljnemu prekinitvam dobav plina. Dobavitelji obvestijo operaterje sistemov, na katere so priključeni ti odjemalci, o tem, s katerimi odjemalci imajo sklenjene pogodbe o prekinljivi dobavi plina in za kakšne količine;
- c) dobavitelji v skladu s potrebami nastale situacije pozovejo odjemalce s porabo, višjo od 800.000 kWh/leto na odjemno mesto, k prostovoljnemu zmanjšanju odjema plina na minimum. Dobavitelji k prostovoljnemu zmanjšanju odjema plina pozovejo tudi vse druge odjemalce, ki po svojih zmožnostih racionalno rabijo plin;
- d) dobavitelji v skladu s potrebami nastale situacije pozovejo odjemalce, da prostovoljno preklopijo na uporabo nadomestnih energentov, če imajo to možnost;
- e) dobavitelji seznanijo distributerje toplote, da se ob morebitni razglasitvi višje stopnje krize lahko zahteva zmanjšanje odjema plina na količine, potrebne za proizvodnjo toplote v obsegu, v katerem so distributerji toplote zaščitene odjemalci;
- f) proizvajalci električne energije, ki za proizvodnjo uporabljajo plin, prostovoljno preklopijo na drug vir energije oziroma prostovoljno zmanjšajo porabo plina za proizvodnjo električne energije.

(2) Ukrep iz točke f) prejšnjega odstavka ne velja za proizvajalce električne energije v soproizvodnji s toploto v obsegu, kolikor dobavljajo toploto za daljinsko ogrevanje gospodinjstvom in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnih ali javnopravnih služb.

(3) Dobavitelji in proizvajalci električne energije izvajajo ukrepe iz prvega odstavka tega člena od razglasitve začetka stopnje pripravljenosti do razglasitve konca te stopnje krize. Dobavitelji lahko obvestila in pozive iz prvega odstavka tega člena odjemalcem, ki niso fizične osebe, pošiljajo tudi po SMS ali elektronski pošti.

(4) Dobavitelji in proizvajalci električne energije iz prvega odstavka tega člena poročajo pristojnemu organu in operaterjem sistemov, na katerih so priključeni odjemalci, katerim dobavljajo plin o posledicah izvedenih ukrepov dnevno po elektronski pošti ali na drug način, ki ga določi pristojni organ in ga sporoči krizna skupina.

(5) Operater distribucijskega sistema ugotavlja potrebne dnevne količine plina za oskrbo vseh odjemalcev, ki so priključeni na njegov distribucijski sistem, med njimi posebej količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev.

(6) Operater distribucijskega sistema na poziv pristojnega organa dnevno sporoča te podatke pristojnemu organu in tudi operaterju prenosnega sistema.

(7) Operater prenosnega sistema dnevno poroča pristojnemu organu in operaterjem distribucijskih sistemov o stanju v prenosnem sistemu po izvedenih ukrepih iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(8) Operater distribucijskega sistema na poziv pristojnega organa poroča pristojnemu organu in dobaviteljem o stanju v njegovih distribucijskih sistemih po izvedenih ukrepih. Pogostost in način poročanja sporoči pristojni organ. Če se razmere spremenijo, se o spremembah poroča isti dan.

(9) Ko operater prenosnega sistema oceni, da so se razmere pri oskrbi s plinom izboljšale in pogoji iz druge alineje 2. člena tega akta niso več izpolnjeni, o tem obvesti pristojni organ.

7. člen (stopnja izrednih razmer)

(1) Ko je razglašena stopnja izrednih razmer, podjetja plinskega gospodarstva, distributerji toplote in proizvajalci električne energije, ki za njeno proizvodnjo uporabljajo plin, izvajajo poleg ukrepov iz prejšnjega člena tudi naslednje ukrepe:

- dobavitelj, ki uvaža plin v Republiko Slovenijo, ki je namenjen oskrbi zaščitenih odjemalcev, uporabi ukrepe in dogovore za razpršitev virov plina in prenosnih poti v skladu z aktom, ki ureja načrt preventivnih ukrepov pri oskrbi s plinom. Ob razglasitvi začetka stopnje izrednih razmer dobavitelj glede na razmere začne uporabljati te ukrepe in zagotavljati dobave plina iz drugih virov oziroma skladišč in tudi po drugih, še delujočih prenosnih poteh v Republiko Slovenijo;
- operater distribucijskega sistema prekine distribucijo plina odjemalcem s prekinljivimi pogodbami o dobavi. Dobavitelji operaterju distribucijskega sistema sporočijo, katerim odjemalcem se na podlagi prekinljive pogodbe o dobavi prekine distribucija plina in pod kakimi pogoji;

- odjemalci in distributerji toplote, ki imajo vzpostavljene tehnične možnosti za uporabo nadomestnih energentov, preklopijo na uporabo nadomestnih energentov;
- proizvajalci električne energije, ki za njeno proizvodnjo uporabljajo plin in imajo vzpostavljene ustrezne tehnične možnosti, preklopijo proizvodnjo električne energije na vire, ki niso plinski;
- dobavitelji pozovejo distributerje toplote in odjemalce k racionalni rabi in zmanjšanju odjema plina za ogrevanje, odjemalci pa po svojih zmožnostih racionalno rabijo plin.

(2) Podjetja plinskega gospodarstva, odjemalci in proizvajalci električne energije izvajajo ukrepe iz prejšnjega odstavka od razglasitve začetka stopnje izrednih razmer do razglasitve konca te stopnje krize.

(3) Dobavitelji, proizvajalci električne energije in distributerji toplote iz prvega odstavka tega člena poročajo pristojnemu organu in operaterjem sistemov o posledicah izvedenih ukrepov dnevno po elektronski pošti ali na drug način, ki ga določi pristojni organ in sporoči krizni skupini

(4) Operater distribucijskega sistema vnaša v EIS podatke o izvedenih ukrepih zmanjšanja in prekinitve odjema po odjemnih mestih.

(5) Operater distribucijskega sistema na poziv pristojnega organa poroča pristojnemu organu in dobaviteljem o stanju v njegovih sistemih po izvedenih ukrepih.

(6) Ko operater prenosnega sistema oceni, da so se razmere pri oskrbi s plinom izboljšale in pogoji iz tretje alineje 2. člena tega akta niso več izpolnjeni, o tem obvesti pristojni organ.

8. člen

(zmanjšanje ali prekinitev odjema na stopnji izrednih razmer)

(1) Če z ukrepi iz prejšnjega člena ni mogoče zagotoviti zadostne količine plina glede na celoten predviden odjem, operater distribucijskega sistema na podlagi izdane zahteve pristojnega organa za izvedbo ukrepov na stopnji izrednih razmer zmanjša ali prekine odjem plina na odjemnih mestih posameznih vrst odjemalcev po posameznih skupinah in podskupinah, določenih v tem členu. Odjemno mesto odjemalca je uvrščeno v eno ali več skupin in podskupin glede na to, za kakšen namen se porabi večina plina na tem odjemnem mestu in glede na gospodarski pomen, ki ga določa dejavnost odjemalca. Če je odjemno mesto uvrščeno v več kot eno skupino, velja zanj uvrstitev v to skupino le toliko, kolikor je delež letne porabe v tej skupini v primerjavi z vso porabo na tem odjemnem mestu v preteklem letu. Zmanjševanje oziroma prekinjanje odjema plina poteka po odjemnih mestih po naslednjem vrstnem redu:

- a) odjemna mesta odjemalcev razen zaščitenih odjemalcev, ki uporabljajo plin kot energetske vir za proizvodnjo toplote za ogrevanje, kjer je na voljo nadomestno gorivo;
- b) odjemna mesta odjemalcev razen zaščitenih odjemalcev, ki uporabljajo plin za proizvodnjo električne energije, kjer je na voljo nadomestno gorivo;
- c) odjemna mesta odjemalcev razen zaščitenih odjemalcev, ki uporabljajo plin za proizvodnjo tehnološke pare za dejavnosti, ki niso uvrščene v podskupini iz 1. in 2. točke drugega odstavka tega člena;
- d) odjemna mesta odjemalcev razen zaščitenih odjemalcev, pri katerih uporaba plina v tehnoloških postopkih omogoča večji energijski izkoristek, ne vpliva pa bistveno na kakovost proizvoda;

- e) odjemna mesta odjemalcev razen zaščiteneh odjemalcev, pri katerih uporaba plina v tehnoloških postopkih neposredno vpliva na kakovost proizvoda (neposreden prenos toplote plama na predmet proizvodnje, redukcija in prehod na nadomestno gorivo pa povzročijo spremembo kakovosti proizvoda ali proizvodnje);
- f) odjemna mesta odjemalcev, ki niso zaščiteni odjemalci in tudi niso uvrščeni v podskupine iz 1., 2., 3., 4., 5. ali 6. točke drugega odstavka tega člena ter uporabljajo plin kot surovino ali kot gorivo in pri njih izpad dobave plina povzroči zmanjšanje ali ustavitev proizvodnje;
- g) odjemna mesta odjemalcev razen zaščiteneh odjemalcev, ki uporabljajo plin za proizvodnjo električne energije in pri katerih izpad dobave plina povzroči ustavitev proizvodnje električne energije, razen če nastopi razlog iz tretjega odstavka tega člena;
- h) odjemna mesta odjemalcev, ki niso zaščiteni odjemalci in tudi niso uvrščeni v 1. 2. 3. 4. 5. ali 6. točke drugega odstavka tega člena, pri katerih iz tehnoloških razlogov ni mogoče uporabljati nadomestnega goriva in bi ustavitev dobave povzročila večjo škodo odjemalcu na odjemalčevih tehnoloških napravah in opremi;
- i) odjemna mesta malih poslovnih odjemalcev in odjemalcev, ki opravljajo storitvene dejavnosti v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) G45, G46, G47, I55, I56, J58, J59, K64, K65, K66, L68, M69.200, M71, M72, M73, M74, N77, N78, N79, N80, N81, N82, P85.5, R90, R91, R92, R93, S94, S95, S96, razen v delu, ki je potreben za delovanje kritične infrastrukture in niso zaščiteni odjemalci, niso uvrščeni v skupine a) do h) iz tega odstavka niti niso uvrščeni v podskupine iz 1., 2., 3. ali 4. točke drugega odstavka tega člena;
- j) odjemna mesta preostalih odjemalcev, razvrščenih v podskupini iz 5. ali 6. točke drugega odstavka tega člena, razen zaščiteneh odjemalcev;
- k) odjemna mesta preostalih odjemalcev, razvrščenih v podskupini iz 3. ali 4. točke drugega odstavka tega člena, razen zaščiteneh odjemalcev;
- l) odjemna mesta preostalih odjemalcev, razvrščenih v podskupino iz 2. točke drugega odstavka tega člena, razen zaščiteneh odjemalcev;
- m) odjemna mesta preostalih odjemalcev, razvrščenih v podskupino iz 1. točke drugega odstavka tega člena, razen zaščiteneh odjemalcev;
- n) odjemna mesta preostalih odjemalcev razen zaščiteneh odjemalcev plina in odjemalcev, ki porabljajo plin kot energetski vir za proizvodnjo toplote za ogrevanje, kadar ne morejo preiti na uporabo nadomestnega goriva. Distributerji toplote znižajo porabo plina na raven, potrebno za proizvodnjo toplote v obsegu, v katerem so distributerji toplote zaščiteni odjemalci. V to skupino so uvrščena tudi odjemna mesta odjemalcev, ki v soproizvodnji proizvajajo električno energijo in toploto za daljinsko ogrevanje, vendar distributer toplote v tem delu ni zaščiten odjemalec.

(2) Odjemna mesta odjemalcev, ki niso zaščiteni odjemalci, so razvrščena v naslednje podskupine odjemalcev, ki poleg namena, za katerega se uporablja plin, upoštevajo še gospodarski pomen teh odjemalcev za delovanje družbe:

1. odjemalci, katerih izdelki ali storitve so potrebne za oskrbo s hrano, vodo ali električno energijo in je njihova dejavnost registrirana po standardni klasifikaciji dejavnosti: področje A01, razen skupine A01.7, področje B05, B06, B09, C10, C20, C23.130, D35, E36. V to skupino sodijo tudi odjemalci z dejavnostjo trgovina pretežno s hrano in osnovnimi življenjskimi potrebščinami ter skladiščenje v delu, ki vključuje pretežno hrano in osnovne življenjske potrebščine;
2. odjemalci, katerih izdelki ali storitve so potrebne za zdravstvo in socialno varstvo, veterinarstvo, proizvodnjo farmacevtskih izdelkov, farmacevtske storitve ter pogrebne storitve in je njihova dejavnost registrirana po standardni klasifikaciji dejavnosti: C21, Q86, Q87, Q88, C26.6, C32.5, G46.46, G47.73, G47.74, S96.030. V to skupino spadajo

- tudi odjemalci, ki porabljajo plin za potrebe proizvodnje, vzdrževanja, razkuževanja in popravil medicinskih pripomočkov in za to potrebnega materiala;
3. odjemalci, katerih izdelki ali storitve so nujni za zagotavljanje varnosti države ali preprečevanje neposrednih hujših onesnaženj okolja, npr. tisti, katerih glavna dejavnost je registrirana po standardni klasifikaciji dejavnosti za področja E37, E38 in E39;
 4. odjemalci, katerih izdelki ali storitve so nujni za obrambo in zaščito države;
 5. odjemalci, katerih izdelki bistveno vplivajo na delovanje dobavnih verig v Republiki Sloveniji in drugih državah članicah EU in so ključnega pomena za družbo in
 6. odjemalci, katerih izdelki bistveno prispevajo k možnosti za zmanjšanje porabe energije in nadomestne proizvode v EU.

(3) Uvrstitev v skupino in podskupino iz prvega in prejšnjega odstavka odjemalec izkazuje s tem, da so njegova odjemna mesta in njihove uvrstitve zavedene v EIS iz 80.a člena ZOP.

(4) Če je zaradi neobičajnih vremenskih, hidroloških ali temperaturnih razmer proizvodnja v elektrarnah, ki ne uporabljajo plina, omejena in sistemski operater električne energije oceni, da je za nemoteno delovanje elektroenergetskega sistema nujno potrebno obratovanje elektrarn, ki za proizvodnjo električne energije uporabljajo plin in ne morejo preiti na drug vir energije ali je nadomestnega goriva premalo, sistemski operater električne energije po elektronski pošti to sporoči pristojnemu organu in operaterju prenosnega sistema in predlaga, kateri objekti bi morali obratovati in s kolikšno močjo. Operater prenosnega sistema oceni, kolikšna je potrebna količina plina za obratovanje teh elektrarn in svojo oceno sporoči pristojnemu organu. Pristojni organ na podlagi predloga in ocene operaterjev te elektrarne izvzame iz omejitev za obdobje, dokler veljajo razmere iz prvega stavka. Pri svoji odločitvi pristojni organ zagotovi, da se s tem ne zmanjšajo razpoložljive količine plina pod mejo, ki je potrebna za oskrbo zaščitenih odjemalcev.

(5) Operater distribucijskega sistema izvaja ukrep zmanjšanja ali prekinitve odjema iz prejšnjega odstavka na naslednji način:

- po prejemu generalne odločbe s strani pristojnega organa, ki se nanaša na zmanjšanje ali prekinitve odjema, to odločbo v najkrajšem možem času posreduje odjemalcem na sistemu v njegovem upravljanju, na katere se glede na vrsto odjema odločba nanaša in jih s tem pozove k zmanjšanju ali prekinitvi odjema. Obvestilo odjemalcu iz tega odstavka, v katerem sta določena potrebno zmanjšanje odjema plina in rok, je lahko posamično ali skupinsko, zadnje je lahko javno, npr. z objavo v medijih, v vsakem primeru šteje tudi za obvestilo o prekinitvi odjema. Če obvestilo iz prejšnjega stavka ni javno, operater sistema informacijo o tem sproti vpiše v EIS da seznanijo dobavitelje tem odjemalcem.;
- odjemalci operaterju distribucijskega sistema sporočijo datum izpolnitve zahteve po zmanjšanju ali prekinitvi odjema in številno stanje merilne naprave ob zmanjšanju ali prekinitvi odjema;
- po posredovanju odločbe iz prve alineje tega odstavka, operater distribucijskega sistema začne z nadzorom ali odjemalci izpolnjujejo zahteve odločbe o zmanjšanju ali prekinitvi odjema. Pri odjemalcih, ki so opremljeni za daljinsko odčitavanje, operater distribucijskega sistema z odčitki in predhodnimi porabami dnevno ugotavlja ali se je odjem plina ustrezno zmanjšal ali prekinil. Pri odjemalcih, ki niso opremljeni za daljinsko odčitavanje operater distribucijskega sistema, v skladu s tehničnimi in kadrovskimi zmožnostmi, s popisom številnih stanj pri odjemalcih in dodatnimi izračuni ugotavlja, ali se je odjem plina ustrezno zmanjšal ali prekinil;
- v kolikor operater distribucijskega sistema ugotovi, da se odjem plina pri odjemalcu ni zmanjšal ali prekinil v skladu z izdano odločbo pristojnega organa, operater distribucijskega sistema v najkrajšem možnem času izvede fizično prekinitve odjema pri

- odjemalcu tako, da zapre in zaplombira zaporno pipo pred plinomerom in izvede odčitek števnega stanja plinomera;
- v kolikor operater distribucijskega sistema pri odjemalcu, pri katerem je izvedel fizično prekinitev odjema ugotovi, da je odjemalec nepooblaščen ponovno pričel z odjemom, operater distribucijskega sistema v najkrajšem možnem času izvede odklop odjemalca, ki se izvede tako, da operater distribucijskega sistema zapre in začepi zaporno pipo pred plinomerom in demontira plinomer.

(6) Če ukrepi iz prvega odstavka tega člena ne zadoščajo za nadaljnjo oskrbo zaščitene odjemalcev, pristojni organ postopa v skladu z mehanizmi za nudenje solidarnostne pomoči na tržni način.

(7) Če ponujene količine plina v okviru tržnih ukrepov ne zadoščajo za oskrbo s plinom solidarnostno zaščitene odjemalcev, pristojni organ zaprosi za dodatno solidarnostno pomoč v okviru netržnih ukrepov in obvesti ministrstvo, pristojno za energijo, o tem zaprosilu za solidarnostno pomoč v okviru netržnih ukrepov.

(8) Če tudi s solidarnostnim plinom ni mogoče oskrbovati zaščitene odjemalcev, se izvedejo ukrepi po tem odstavku. Operater distribucijskega sistema zmanjša ali prekine odjem plina na odjemnih mestih posameznih vrst odjemalcev oziroma njihovih trošil po posameznih skupinah trošil:

- odjemna mesta distributerjev toplote, ki uporabljajo plin kot energetski vir za proizvodnjo toplote;
- odjemna mesta zaščitene odjemalcev razen gospodinjskih odjemalcev in
- odjemna mesta gospodinjskih odjemalcev.

(9) O izvajanju ukrepov iz tega člena operater sistema sproti v elektronski obliki obvešča pristojni organ. O zmanjšanju ali prekinitvi odjema v skladu s tem členom operater obvešča tudi dobavitelje zadevnim odjemalcem. Na poziv operaterja distribucijskega sistema odjemalec sporoči operaterju distribucijskega sistema, kdaj je prenehal odjemati plin. Na poziv pristojnega organa operater distribucijskega sistema poroča o stanju v sistemu pristojnemu organu.

(10) Operater sistema izvaja ukrepe iz tega člena tako dolgo, dokler obstajajo okoliščine, zaradi katerih je moral začeti izvajati te ukrepe. Ko se razmere izboljšajo, operater distribucijskega sistema po predhodnem posvetovanju s pristojnim organom postopoma, glede na razmere, preneha z izvajanjem posameznega ukrepa v obratnem vrstnem redu, kot jih je sprejemal, in o tem sproti obvešča pristojni organ.

9. člen **(prostovoljno zmanjšanje odjema na ravni EU)**

(1) Če je na ravni EU uveljavljen poziv k prostovoljnemu zmanjšanju odjema, pristojni organ oceni potrebno zmanjšanje porabe plina glede na porabo plina v referenčnem obdobju.

(2) Pristojni organ na svoji spletni strani objavi poziv odjemalcem k racionalni rabi plina in prostovoljnemu zmanjšanju porabe plina. O pozivu obvesti krizno skupino in deležnike, ki jih obvešča o razglasitvi stopnje krize.

(3) Pristojni organ mesečno spremlja in ocenjuje, ali prostovoljno zmanjšanje porabe plina zadošča glede na zastavljeno zmanjšanje porabe plina. Ocenjeno mesečno zmanjšanje porabe plina pristojni organ objavi na svoji spletni strani. Če zmanjšanje porabe

plina ne dosega zastavljenega zmanjšanja porabe, pristojni organ pozove vse končne odjemalce k dodatnemu prostovoljnemu zmanjšanju porabe plina.

(4) Ukrepi iz tega člena veljajo v obdobju, v katerem velja poziv k prostovoljnemu zmanjšanju odjema plina na ravni EU. Ko ta preneha veljati, pristojni organ na svoji spletni strani objavi obvestilo o koncu poziva k prostovoljnemu zmanjšanju odjema in o tem obvesti krizno skupino in deležnike, ki jih obvešča o razglasitvi konca stopnje krize.

10. člen **(obvezno zmanjšanje odjema na stopnji pripravljenosti na ravni EU)**

(1) Po razglasitvi stopnje pripravljenosti na ravni EU pristojni organ oceni potrebno zmanjšanje porabe plina glede na porabo plina v referenčnem obdobju.

(2) Pristojni organ od odjemalcev zahteva racionalno rabo plina. Od vseh odjemalcev, razen odjemalcev, uvrščenih v podskupini iz 1. ali 2. točke drugega odstavka 8. člena tega akta, zahteva tudi zmanjšanje porabe plina. O zahtevi obvesti krizno skupino in deležnike, ki jih obvešča o razglasitvi stopnje krize.

(3) Pristojni organ mesečno spremlja in ocenjuje, ali doseženo zmanjšanje porabe plina zadošča glede potrebno zmanjšanje porabe plina. Ocenjeno mesečno zmanjšanje porabe plina objavi na svoji spletni strani.

(4) Če pristojni organ ugotovi, da je ocenjeno doseženo zmanjšanje porabe plina manjše od zahtevanega, zahteva dodatno zmanjšanje porabe plina vseh končnih odjemalcev. O pozivu obvesti krizno skupino in deležnike, ki jih obvesti o razglasitvi stopnje krize.

(5) Pristojni organ spremlja izvajanje obveznih ukrepov za obvezno zmanjšanje odjema plina v Republiki Sloveniji. Takoj, ko oceni, da za dosego obveznega zmanjšanja odjema plina obvezni ukrepi niso več potrebni in je obvezno zmanjšanje odjema plina mogoče doseči s prostovoljnimi ukrepi, prekliče zahtevo o obveznem zmanjšanju odjema in o tem nemudoma obvesti odjemalce. O tem obvesti tudi krizno skupino in deležnike, ki jih obvešča v okviru razglasitve stopnje pripravljenosti na ravni EU.

(6) Ukrepi iz tega člena veljajo in se izvajajo v obdobju, v katerem velja razglašena stopnja pripravljenosti na ravni EU. Ko ta preneha veljati, pristojni organ na svoji spletni strani objavi obvestilo o koncu veljavnosti ukrepov iz tega člena in o tem obvesti krizno skupino in deležnike, ki jih obvešča o razglasitvi konca stopnje krize.

11. člen **(začetek veljavnosti)**

Ta akt začne veljati 9. decembra 2022 in se objavi na spletni strani operaterja distribucijskega sistema [ADRIAPLIN d.o.o.](http://www.adriaplin.si/) (<http://www.adriaplin.si/>).

Ljubljana, dne 8. december 2022

ADRIAPLIN d.o.o.
Direktor
Enzo Gianotto, l.r.

Priloga: Obrazec za sporočanje podatkov o plinskih trošilih